

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

(Of.)

Nr. 6

Procuratura de stat

Loco

Abonamentul:

Un an **80 Lei.** — Șase luni **40 Lei.**
Trei luni **20 Lei.**

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român»
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Str. Schewis

sa se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român»,
Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 6293 Bis.

CONCURS

La seminarul arhidiecezan ortodox român din Sibiu este vacant postul de profesor la catedra de istorie bisericească universală și de cea specială a bisericii ortodoxe române, pentru îndeplinirea căruia se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Cererile de concurs sânt a se înainta la Consistorul arhidiecezan însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez.
2. Absolutor teologic.
3. Calificație teologică academică.
4. Alte eventuale atestate de serviciu și documente recomandatoare (publicații științifice).

Salarul e cel normat pentru profesorii seminariali.

Sibiu, din Ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 3 August 1921.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 6362/921 Ep.

Circulară

cătră toate oficiile parohiale și protopopești din Arhidieceza ortodoxă română din Transilvania.

Legea pentru reforma agrară din Transilvania, Bănat, Crișana și Maramurăș votată de corpurile legiuitoare cu ziua de 30 Iulie a. c. publicându-se în Monitorul oficial, a intrat în vigoare.

În înțelesul art. 6 al acestei legi sânt supuse exproprierii, între altele: și toate proprietățile rurale și extravilanele urbane aparținând: bisericilor, mănăstirilor școlilor și fundațiilor administrate de ele, în întregime.

Excepție formează în această privință și sânt scutite de expropriere:

a) Pământurile cultivabile ale parohiilor, până la maximum 32 jug. cadastrale cari aveau la 1 Decembrie 1918, destinația așa numitelor sesiuni parohiale, porțiuni canonice, sesiuni reduse, sesiuni notariale ș. a.

b) Un complex de 8 jug. cad. pentru cantorii bisericești.

c) Pământul cultivabil al școlilor până la maximum 16 jug. cad. care avea la 1-a Decembrie 1918 destinație de dotațiuni învățătoresci și întru cât serveau acestui scop.

d) Pământul cultivabil al bisericilor destinat pentru trebuințele bisericești, în întindere până la 10 jug. cadastrale.

e) Pământurile cultivabile pentru mănăstiri până la o întindere de 30 jugăre cadastrale.

f) Pământul cultivabil până la maximum 30 jug. cad. destinat pentru întreținerea orfelinatelor căminurilor de invalizi, azilurilor de bătrâni săraci, cari au avut acest caracter înainte de 1 Decembrie 1918.

De favorurile înșirate sub punctele de mai sus, se pot însă bucura bisericile școlile, mănăstirile, orfelinatele noastre și slujitorii acelor, numai dacă până la 30 August n. a. c. înaintează judecătorului de ocol al circumscripției în care se află așezate moșiile ce posedă sau a posedat la 1 Decembrie 1918, o declarație în patru exemplare pentru fiecare moșie, după formularele cuprinse în art. 65 al acestei legi și în declarația aceasta pretinde la punctul 9 anume scutirea de expropriere în înțelesul de mai sus al legii.

Formularele pentru declarații are să le pună la dispoziția proprietarilor, primăriile comunale, cari sânt totdeauna datoare a soma pe proprietari, în 15 zile după promulgarea legii în scris, ca să facă declarația.

În caz de nevoie se vor adresa cei interesați la judecătoria de ocol sau consilierului agricol județan pentru formularele trebuincioase.

Se îndrumă deci toate oficiile noastre parohiale și protopopești, ca în termenul prescris până la 30 August st. n. a. c. negreșit să facă declarațiile prescrise de lege, reclamând favorurile ce oferă legea.

Reprezentanții bisericești au să însinue toate moșiile aflătoare în folosința bisericilor și școalelor, chiar și acelea cari în cartea funduară sânt induse pe numele fondului Rudolfin, dar au fost date în folosința bisericilor.

Pentru parohiile vacante au să facă declarațiile protopopii concernenți, sub responsabilitatea proprie.

Afară de aceasta vor ține cont de dispoziția art. 92 pct. 12 din lege, care dispune că:

«După satisfacerea tuturor celor îndreptățiți se vor completa și se vor crea unde nu sânt, sesiuni parohiale, cantonale și școlare până la maximum provăzut în art. 6. pct. 4» — îngrijind, ca acolo unde sesiunile parohiale, cantonale și școlare lipsesc de tot sau nu au întinderea prevăzută în art. 6 sub pct. 4, și după sa-

tisfacerea tuturor celor îndreptățiți prisoșeste pământ de expropriat, acest pământ să se folosească la crearea din nou de sesiuni parohiale, cantonale și școlare acolo unde nu sânt, iar unde cele existente sânt necomplete, să se întrebunțeze la completarea lor.

Aceasta se va face prin înaintarea unei petiții la comisiunea de ocol pentru expropriere. Despre cele îndeplinite și rezultatul obținut și despre eventualele piedeci întâmpinate în executarea acestui ordin — să ni se raporteze fără întârziere.

Atragem atențiunea tuturor protopopilor și preoților noștri asupra executării stricte și punctuoase a acestui ordin sub răspundere personală.

Sibiu, din ședința Consistoriului arhidiecezan ca senat epitropesc, ținută la 7/20 August 1921.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 6070 Școl.

Notificare oficială

În conformitate cu dispozițiile cuprinse în ȘȘ-ii 16 și 37 art. de lege XXVII din 1907, îndatorăm organele noastre școlare parohiale, ca să anunțe revizoratele școlare județene despre începutul și încheierea anului școlar, vacanțele de peste an și zilele de repaus de peste săptămână. Neîmplinirea acestei îndatoriri formează delict disciplinar și va fi pedepsit cu asprime.

Sibiu, din ședința Consistoriului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 5/18 August 1921.

Consistorul arhidiecezan.**Factorul religios****În dezvoltarea vieții naționale românești**

de Dr. I. Lupaș

Încrăstinarea poporului român coincide cu timpul formației sale. Când s'au ivit Români în zarea istoriei ca popor deplin încheiat, una dintre însușirile lor sufletești de căpetenie era mărturisirea legii lui Hristos. Învățătura evangheliei a fost solia cerească, cu ajutorul căreia s'a întemeiat neamul nostru ca popor creștin cu firea și obiceiurile sale deosebite de ale altor popoare. Dar firește, că și în viața poporului nostru, ca și în viața altor neamuri întâlnim acelaș fenomen: pătrunderea evangheliei lui Hristos n'a însemnat părăsirea totală a vechilor datine și deprinderi religioase, moștenite dela înaintași.

Dimpotrivă, unele din aceste datini și deprinderi străvechi se păstrează până în ziua de astăzi, fiind ele niște forme exterioare, care ating mai mult învâlișul, decât sâmburele sau esența credinței creștine.

Situația geografică a poporului nostru l-a făcut sa ajungă în legătură strânsă cu biserica

Răsăritului. După ce sub ocrotirea acestei biserici, care a fost totdeauna deosebit de îngăduitoare față de manifestarea particularităților naționale ale diferitelor popoare, strămoșii noștri și-au putut afla un teren prielnic pentru deprinderile lor religioase, — s'au alipit cu tot sufletul de această biserică ortodoxă a Răsăritului. Și în trecutul și în prezentul vieții noastre naționale întâmpinăm ca o trăsătură importantă acea puternică legătură sufletească între popor și biserica lui străbună, care legătură a fost în toate timpurile un razim și o pavază a naționalității noastre.

Dela normele de credință ale bisericii ortodoxe nu i-au mai putut abate nici stăruințele propagandei catolice din timpul regilor maghiari «apostolici», cari puneau jurământ pe sf. evanghelie, că vor sili pe «Valahii și smatici» să treacă la biserica apuseană, ori îi vor stărpi cu totul din cuprinsul țării lor, nici silințele de ordin cultural și politic ale principilor ardeleni calvini și nici violentele intrigi și siluiri ale Habsburgilor din secolul XVIII.

Aceștia trăiau în convingerea, că pentru perpetuarea stăpânirii lor politice uneltele cele mai potrivite ar fi preoții catolici și funcționarii germani; de aci tendința lor nestrămutată de a catoliciza și germaniza pretutindeni.

Ori cât de mult au încercat stăpânitorii de pe vremuri a-i abate pe Români ardeleni dela vechia lor credință, nu au reușit decât în prea puține cazuri și atunci — numai la aparență și în mod trecător. Acest fapt l-au observat cu mirare toți cei ce au avut prilej să cunoască mai de aproape felul de trai și obiceiurile religioase ale poporului nostru. Astfel iezuitul Antonio Possevino, — care a umblat prin Ardeal în jumătatea a doua a secolului XVI și a cunoscut bine împrejurările de aici, — își exprimă într-o carte a sa mirarea, că împotriva tuturor amenințărilor și primejdiilor Români au putut să rămână atât de statornici în legea și în ritul lor.

Este deosebit de instructiv și felul, cum superintendentul calvin din Transilvania, Stefan Katona Gelejinus caută să explice motivul, care a împiedecat pe conducători a se îndepărta de credința poporului. Într-o scrisoare a sa din 24 Septembrie 1640 acest superintendent aduce la cunoștința principelui Gheorghe Rákoczi I, că nu se găsește între preoții români și între candidații la scaunul vlădicesc vacant nici unul, care să poată fi înduplecat a-și schimba credința, căci se tem pe un astfel de preot sau episcop poporul nu l-ar primi și cine știe, ce i s'ar întâmpla, dacă ar cuteza să meargă între Români.

Atât de puternică pavază a fost elementul religios în păstrarea naționalității noastre, încât a dat poporului tăria și virtutea de a purta cu deplină isbândă lupte seculare, neavând nici o armă decât «sabia duhului», care este cuvântul lui Dumnezeu. În deosebi Români din Transilvania și-au trăit veacuri de-a rândul viața lor proprie numai în forme religioase. «Astfel la dânsii viața aceasta bisericăscă este nestârșit superioară ca valoare, fiindcă în singura formă, pe care ei o aveau la îndemână, au concentrat toate necesitățile lor de manifestare pe toate terenurile. E ca un copac rămas singur dint'o pădure tăiată. Toate forțele pământului, care trebuiau să se răspândească în arbori tăiați, se adună într'ansul și atunci este o splendoare de desăvârșire în ramurile lui, o putere de viață în fiecare frunză ce nu se întâlnește la nici unul din cei mai zdraveni copaci în împrejurările obișnuite.»*)

O operă socială a Ligii Culturale

— Cătră studenți și studente —

Cătră voi, de pretutindeni, soldați ai slovei și ai idealismului, se îndreaptă chemarea de față.

Duși pe la căminurile voastre pentru odihnă, obișnuți-vă cu gândul, că la toamnă întorși la școală vi se vor da sarcini grele pentru rostul neamului nostru.

Fiecare a constatat cu dureră lipsa de sens omenesc în viața mahalalelor noastre. Cultura, nici măcar frânturi de raze, nu a trimis până aici. Familia e desorganizată, copiii cresc la întâmplare, mărinind populația inchișorilor și a ca-

*) N. Iorga: «Istoria Românilor din Ardeal și Ungaria» I. 1915 pag. 13.

selor de desfrâu. Degenerarea sub aspectul fizic și sufleteșc s'a întronat ca stăpână. Instincte primitive sânt conducătoare de oameni. Brutalitate, desorientare și decepție.

Spiritul acesta se întinde în voe. Instituții consacrate îl alimentează. Cinematograful, tipăriurile infame etc.

De nicăeri nu se schițează o încercare de reformă.

Cu astfel de suflete neamul nostru e de parte de drumul cel bun.

Ceeace alcătuiește forța de existență a neamului nostru se năruiește pe zi ce trece, făcând ca «neam» să rămână o noțiune fără sens.

Elemente străine, bine înarmate, se introduc în locurile din care lipsește elementul nostru.

În timp ce alte neamuri se organizează să conducă, în ziua când vor fi singuri capabili, noi trăim într'o beatitudine vinovată, în care schițarea vreunui gest de activitate este doar un capriciu de diletant.

Ne trebuie o generație de sacrificiu. Voi sânteți generația de sacrificiu.

Traducând în forme științifice realitățile deplorabile de azi, însufiețindu-le cu avântul generos al tinereții voastre, muncind din greu veți putea face operă socială pozitivă.

Ridicând imnuri de slavă celor morți în tranșe, nu faceți doar decât să cântați începutul luptei voastre.

Cu aceeaș uitare, cu aceeaș însuflețire, cu aceeaș disciplinată organizare, studenții și studentele vor determina o nouă eră în evoluția spiritului public, la noi: era solidarității sociale, în care elemente disciplinate de cultură întervin energic pe calea altruismului, pentru a provoca unitate de simțire, conștiință de sine și de neam, în marile mase, răscolite de război și incapabile acum de progres.

Studenții și studentele, prin activitatea lor, vor determina aspecte, care vor entusiasma celelalte clase de conducători intelectuali, chemându-le la aceeași muncă.

Activitatea urmează să se desfășoare, cu toată libertatea, de acțiune, deci cu toată răspunderea în cadrele măreții și vechii instituții de cultură și propagandă națională care e «Liga Culturală».

Studenții și studentele, grupați câte 5—6, vor constitui elementele de conducere ale unui cartier în care se va organiza, câte o subsecție a Ligii Culturale, secția București.

Grupările vor lucra independent după putința fiecărei și după un program stabilit în comună înțelegere, între toți delegații grupărilor.

În această sfântă muncă studenții de pretutindeni se vor găsi înfrățiți.

Ori unde sânteți răspândiți, gândiți individual, în grupe, oficial sau neoficial la cinstea de a fi între cei dintâi, cari să trimiteți adeziunile voastre.

Astfel se va ridica o acțiune uimitoare, care prin sacrificiul vostru va avea ca rezultat practic normalizarea condițiilor de elementară existență a neamului românesc.

Dea Domnul ca răspunsurile să fie multe și bune, după gândul nostru.

Citind ziare

Sub titlul: *Episcopul romano-catolic al Timișoarei nu se alină*, scrie Gazeta Ardealului:

Turneul nunțului papal *Marmaggi*, prin Ardeal și Banat, a fost un act neîndatînat. Un ministru plenipotențiar are să stea în sediul guvernului țării, reprezentând interesele mandatului său, și n'are a cutriera țara și mai ales o țară, al cărei popor este în 93 procente de altă confesiune. *Marmaggi* însă a luat de rândul dieceșele catolice din Ardeal și Banat. Mască era vizitarea dragilor săi greco-catolici, ear ținta îmbărbătarea și mai dragilor săi romano-catolici. Mediul, în care a decurs acest turneu nunțial, îl califică îndestul discursul, cu care a fost întâmpinat solul papei de cătră episcopul Glatfelder al Timișorii. —

După aceasta, G. A. reproduce cuvintele episcopului Glatfelder, care vorbește de «maltratările» credincioșilor săi și cere apărare și intervenția scaunului papal. Nunțul a făgăduit a fi «*fidelis interpres apud Papam*» al acestor plângeri și dorințe. Atragematamținea dlui ministru al cultelor asupra acestui caz.

Premiile Academiei Române

Academia Română a destinat, spre a fi acordate în sesiunea generală din Mai-Iunie 1922, următoarele premii:

Premiul Năsturel, de 4000 lei, se va da unei cărți, cu conținut de orice natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate în cursul anului 1921.

Premiul Chițu, de 1000 lei, se va da unei cărți de literatură, de filologie sau de artă, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate în anii 1919, 1920 și 1921.

Premiul Adamachi, de 5000 lei (divizibil), se va da pentru scrieri istorice, economice, juridice, filosofice cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate în anii 1919, 1920 și 1921.

Premiul Hagi-Vasile, de 5000 lei, se va da pentru o scriere privitoare la comerțul român în trecut și în prezent, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate în anii 1917 — 1921.

Premiul Constantinide, de 4000 lei (divizibil), se va da pentru scrieri cu conținut științific, cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate în anii 1919 — 1921.

Premiul Lazăr, de 5000 lei, se va da unei scrieri cu conținut științific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1920 până la 31 Decembrie 1921, sau celei mai importante invențiuni științifice făcute în acelaș interval.

Inscrierile la concursurile acestor premii se pot face până în seara zilei de 31 Decembrie 1921.

Operele publicate vor fi prezentate la concursuri de autorii lor în câte 15 exemplare pe lângă o cerere scrisă în care se va arăta anume premiul la care concurează.

Un autor nu poate prezenta aceeași scriere la mai multe premii, nici mai multe scrieri la diferite premii.

Afară de premiile specificate mai sus, Academia a mai destinat un mare număr de premii, cari se vor acorda în anii viitori, pentru subiecte alese din domeniile literare, istorice, științifice etc. Doritorii de a concura la concursurile premiilor cu subiecte date pot cere catalogul de premii dela cancelaria Academiei Române, Calea Victoriei 135.

Predică

la Dumineca VIII-a după Rusalii

Și ieșind Isus, a văzut popor mult, și i-s'a făcut milă de dânsii. *Mat. 14, 14.*

Iubiți fii! — E bun, preabun, Părintele cereșc. La toate comorile face părtașe obștea, fiii săi, dacă nici aceia nu-și uită de Dânsul.

Dovăda ni-o dă evangelistul Matei, în cuvântul azi cetit, și dovada o aflăm în toate întâmplările din jurul nostru. Evangelistul ne spune: Lume multă urma lui Isus în pustie, ca să primească dela Dânsul învățătura, «apa cea vie», care se face «isvor de apă curgătoare», adevărat aduce mare fericire oamenilor în viața de veci (Ioan 4, 14). V'o cinci mii erau în jurul lui Isus, în afară de mueri și copii (Matei 14, 21). Și erau aproape «istoviți» de foame. E grea foamea, te culcă la pământ, de ai fi cât de puternic. Și ei, popoarele, nu numai în ziua aceea, dar de v'o trei zile (Mat. 15, 32) nu mâncaseră nimic, căci nu se puteau lipsi de cuvintele dulci ale lui Isus Hristos. De aceea le scăzuseră puterile trupești; de aceea cădeau unii la pământ, și de aceea zice Isus: «Milă îmi este de popor». Poporul suferea foamea, ca să nu piardă apa fericirii în viața de veci. Și n'a pierdut-o. N'a mai suferit nici chinurile foamei, pentru că milei de popor, îndată i-a urmat ajutorul. Cu cinci pâni și doi pești Isus a săturat întreg poporul, — mulțimea cea de v'o 5000, în afară de femei și copii. Ba au rămas și 12 coșuri pline de fărmituri, cu care se putea sătura încă atâta mulțime.

Aceasta va să zică bunătatea lui Dumnezeu. Adevărat că și popoarele acele erau fii buni, pe cari nici foamea cu toate leghioanele relelor sale nu-i putea împedeca a urma lui Isus.

Ce ne spun acum întâmplările din jurul nostru? Tot — repet — bunătatea dumnezească o vestesc și ele. O secetă mare ne uscă

ierburile, holdele, întreg câmpul, secetă ca pe timpul lui Ilie, care aduce foamete, aduce boala în popor. Ni-a răpuit pe cei buni războiul, și acum noi cei mulți vom pieri de foamete — zicea poporul, oftând din greu și ridicându-și ochi rugători către zările cerești, de unde cerșea ploaia, — mana cerească, pentru sine și ai săi. Și Părintelui ceresc «l s'a făcut milă de dânșii». Ploaia aducătoare de belșug, ploaia ce întinerește câmpurile, a sosit, și cu ea deodată a pierit uscăciunea, și spicele ce umplu «jitnițele» poporului muncitor, au prins putere și ne dau nădejdi de bogăție.

Starea noastră, nu mai departe decât ieri, în adevăr era starea celor din pustie de pe timpul lui Isus, când vin la Dânsul învățăceii și-i zic: *Locul este pustiu, și vremeu a trecut, slobozi popoarele, ca ducându-se în sate, să și cumpere bacate* (Mat. 14, 15). Dar precum acolo s'au înmulțit pâinile, cari au hrănit popoarele, așa aici ploaia mănoasă, venită la timp, dă nădejde de rod bun, care aduce mulțumire caseilor și alungă grozăviile foametei.

«Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți popoare și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu!» Cântarea trebuie să o repetăm de câte ori aruncăm ochii în jurul nostru. Căci nu după hărnicia noastră trăim, ci din mila cerească. Am putea tot scormoni pământul, l-am putea griji cât de bine, căci dacă căldura ce mișcă viața semințelor și ploaia ce le împuieră și împinge înainte lucrarea lor — nu ar veni la timp, goale ne vor rămânea jitnițele.

Ca și pe cei din pustie, și pe noi pe toți Dumnezeu ne hrănește. Ear ceice hărniciei lor își atribuie bogăția — dacă și de aceștia sânt — apoi foarte greșesc. Nimenea nu-și poate adăuga stărei sale nici cât face *un cot* — zice Scriptura. Și acesta e adevărul: legile nestrămutate ale dumnezeirii dirig, și omenimea, ori cât de înțeleaptă ar fi — numai ținând seamă de ele, își poate îmbuni starea. Nici când și nime nu va putea zice, că poate trăi în lume și fără ajutorul lui Dumnezeu. Ori dacă zice, apoi numai lipsit de pricepere poate fi, care văzând nu vede și auzind nu aude nimic din cele ce se petrec în lume.

Intrebarea ce trebuie deslușită acum este: Cu sosirea ploaiei binecuvântate a încetat orce datorință a noastră față de Celce a binecuvântat câmpurile, care acum ne înveselesc cu belșugul lor?

Slugi netrebnice, nu creștini am fi, căutând a ocoli datorința ce ni se impune în fața belșugului ce ne suride. Nu ne vom depărta deci de Dumnezeu, ci chiar acum când avem nădejde de rod îmbelșugat în câmp, vom urma pilda popoarelor ce în pustie ascultă predicile Mântuitorului. Ne vom întoarce către Dumnezeu că să-i mulțămim și să-l rugăm a ne sătura cum a săturat popoarele flămânde. În anii din urmă prea am fost cercați. Ne-a cercat războiul cel mare, care a cerut jertfă dela noi tocmai pe fiii noștri cei mai bravi, ne-a cercat și ne cercă greutățile cari au venit pe urma războiului între cari scumpetea, care nu pare a lua sfârșit; ne cercă fel și fel de neplăceri și neajunse cari se țin leghion și nici le putem spune la acest loc. Și când atâte rele se îngrămădesc asupra capului nostru ne prinde bine, ca Părintele ceresc să ne dea roadă, ca cel puțin cu foamea să nu luptăm. De aceea și trebuie să fim stăruitori către Dumnezeu. Căci să nu uităm este deosebire între hrana ce ni o promite nouă, și hrana ce a dat-o popoarelor în pustie. În pustie popoarele urmau cu sârguință lui Hristos. Nime nu s'a depărat, deși flămând, să și caute de hrană, adecă popoarele din pustie au lăpădat dela sine *«toată grijea cea lumească»* și au trăit numai sufletului. Aceasta dă explicația: de ce au fost săturate deplin și de ce nime din ele nu a rămas flămând. Noi însă nu toți li-am urmat drumul și nu toți am avut evlavie popoarelor acelora. Nici hrana noastră nu e completă încă. Ni s'a dat până acuma numai nădejdea roadei bune, iar însuși roada o va aduce secerișul ce urmează.

Și pentru acest motiv trebuie să stăruim în rugăciune, cu vreme și fără vreme, și încă toți, nu numai unii dintre noi, pentru că rodul câmpului nu e numai pentru cei ce au lucrat câmpul. Din rod au să se îndulcească toți, — și plugarii, și neplugarii.

Dar să zicem, că am secerat, ne-am umplut deja toate jitnițele, trăim în belșug deplin, foametea nu se poate apropia de noi. E

bine. Ne putem lăpăda de Dumnezeu? Ar fi oare frumos să zicem: Doamne, Doamne! aflându-ne în năcaz, — iar după ce primejdia foametei trece, sa uităm de Dumnezeu și să apucăm calea păcatului? Ar fi frumos aceasta? Bunul simț ne spune, că nu. Bunul simț osândește pe cel ce uită de binefăcătorul său, și va osândi și pe cei ce-și uită de cel mai mare binefăcător al lor, — de Dumnezeu.

Intoarcerea către Dumnezeu e datorința de căpetenia a noastră, care nu trebuie să o dăm nici când uitării. Nu trebuie să uităm nici de datorința de a munci din greu ogoarele noastre. Dumnezeu ne dă mană, ne rodește țărnițele; însă mana grâului cade numai asupra celor ca au muncit ogorul, arând și sămânând. Leneșii nu se împărtășesc de binecuvântare. Munca noastră să fie însă muncă dreaptă. Ce ție nu-ți place, altuia nu face, zice proverbul. Va să zică, nu pe căi pezișe, prin înșelăciune, răpire ș. a., să ne câștigăm hrana. Doar aproapele asudă și el mult, și ar trebui să ne mustre conștiința, însușindu ne pe nedreptul ce-ace e a dânsului. Pe aproape să-l ajutăm, nu să-l asuprim.

Lucrând astfel, ne vom înmulți talanții, și între ei pe cel de căpetenie: *Mulțumirea sufletească*. Intre toate bunurile pământești cel mai mare e: să fim mulțumiți, căci mulțumirea cu sine aduce *liniștea conștiinței*. Și ferice în cer și pe pământ de cel ce *nu-l mustră conștiința*. Dă-ne Doamne sprijinul Tău, ca să putem izbândi această comoară! Amin.

Vasile Gan, protopop.

Anunț școlar

În legătură cu ordinul Preaveneratului Consistor arhidiecezan din 29 Iulie a. c. Nr. 5203 Școl. aduc la cunoștința elevilor vechi și noi ai Școlii normale «Andrei Șaguna» că pe lângă recvizitele de masă indicate în anunțul școl. din Nr. 52 al «Telegrafului Român» toți deopotrivă sânt datori să mai aducă cu sine câte-un lighian și câte-o cană de apă.

Fără recvizite de masă și de spălat în internatul școlii nu se primesc nici elevi vechi, nici elevi noi.

Sibiu, în 18 August 1921.

Pentru director:
Aurel Popoviciu
profesor-econom

Știrile zilei

Introducerea limbilor franceză și germană în școlile primare. Ministerul instrucțiunii a hotărât introducerea limbilor franceză și germană în școlile primare urbane. În acest scop a trimis revizoratelor și inspectoratelor școlare o adresă cu rugămintea de a convoca pe directorii școlilor primare și a discuta chestiunea. Introducerea limbilor franceză și germană, pentru un timp de experimentare, rămâne facultativă atât pentru directorii de școle primare, ca și pentru elevi.

Regele Petru a murit. Dela Belgrad se vestește că regele Petru I Caragheorghievici al Iugoslaviei a încetat din viață în 17 l. c. în vârstă de 77 de ani. A domnit dela 1903, — după asasinarea regelui Alexandru, ultimul din casa Obrenovici, — ca rege al Sârbiei, ear din Decembrie 1918 ca rege al sârbilor, croaților și slovenilor.

Istoria Românilor, acum apărută și scrisă de profesorul universitar și academicianul Dr. Ioan Lupaș, este întâiul manual de istorie, în care se spune pe față adevărul pentru tinerimea școlară din teritoriile desrobite. Cartea se poate citi cu interes și folos atât de tinerime, cât și de intelectualii cari și au făcut studiile în școlile din vremile înainte de război și nu li-a fost dat să aversele prelegeri de istorie română. Din cuprinsul ei relevăm în deosebi partea introductivă, privitoare la factorii istorici ai vieții noastre românești. Unul dintre aceștia, și anume *factorul religios*, îl reproducem în coloanele numărului de astăzi al ziarului nostru. Lucrarea se prezintă în stil ușor de înțeles, materialul nu este încărcat cu date greu de memorizat; ilustrațiile, multe și nimerit alese, d'asemenea ri-

dică valoarea cărții dlui Lupaș. Tineretul nostru, care a întâmpinat în anii precedenți unele greutăți cu manualele din regatul vechi, va primi cu mulțumire ușurarea ce i se aduce prin noul manual, tipărit în institutul de arte grafice «Ardealul». Volumul costă 18 lei. Se vinde la Librăria arhidiecezană și în alte librării.

Anunț școlar. Cu începerea anului școlar 1921/22 se înființează un curs administrativ de un an pentru băieți, atașat școlii medii (civile) de băieți din Sibiu. Absolvenții acestui curs administrativ vor avea preferința de a fi angajați în serviciile administrative ale statului. Vor fi admiși să urmeze acest curs: a) absolvenții de patru clase medii (civile) sau similare, b) absolvenții cu mai puțină pregătire, dar au împlinit cel puțin 15 ani, cari vor da un examen de admitere. Acestor din urmă li se vor libera numai certificate de frecvență. Informațiuni mai detaliate se dau la direcțiunea școlii (Strada Orezului 13), unde înscrierile se fac zilnic între orele 10 — 12 a. m. *Direcțiunea.*

Avis. Aduc la cunoștință tuturor învățătorilor din subrevizoratul județului Hunedoara, cari mai au chitanțe neachitate de percepția la care aparține, de urgență să se prezinte cu chitanțele la percepția r. r. din Deva, să-și ridicea leafa, căci cu începere dela 1 Sept. a. c. acele chitanțe nu mai sânt valabile. Brad, 16 August 1921. P. Rusu, subrevizor școlar.

Consfătuire. În 17 l. c. s'a ținut o consfătuire a fruntașilor din Sibiu români și sași în sala de ședințe a Băncii de asigurare Transilvania, în chestia răscumpărării împrumutului de război al fostei monarhii austro-ungare. Din partea parlamentarilor au luat parte senatorii: A. Barseanu și Dr. Ilie Beu, precum și deputatul Dr. Hans Otto Roth. S'a decis cu unanimitate, să se inițieze în Ardeal o acțiune energică în scopul răscumpărării cât mai grabnice a împrumutului de război din partea statului român. Iar cu facerea lucrărilor pregătitoare s'a încredințat un comitet sub președinția avocatului Ioan Preda, care va prezenta în săptămâna aceasta plenului, un plan de acțiune complet.

Cuvioasele catolice convertesc. Face senzație la București convertirea la romano-catolicism, într-o mănăstire din Franța, a tinerei Jeana Ventura, fiica soților Ventura, morți dintr'un accident de automobil. Tânăra convertită e posesoara a câtorva zeci de milioane de lei. Zelul cuvioaselor convertitoare își are explicația. Avocatul familiei a făcut intervenții pe cale diplomatică pentru readucerea copilei în țară.

Cinema Apollo, Piața Unirii, Sibiu. În 23 August și serile următoare: Milioane în geamantan, serie nouă. Începutul la ora 9.

Nr. 5790 Școl.

2—2

CONCURS

La școlile de stat de toate categoriile s'au sistematizat catedre de profesori pentru studiul religiunii. Pentru întregirea catedrelor vacante, mai jos înșirate, publicăm concurs cu termen de 15 zile, socotite dela prima publicare. Vacante sânt următoarele catedre:

1. Sibiu: a) Școala medie de băieți și fete și școala comercială.
- b) Școala primară de stat.
2. Deva: a) Liceul real superior «Decebal».
- b) Școala normală de băieți.
3. Sighișoara: Școala medie de fete și școala primară.
4. Hunedoara: Școala medie de fete și școala primară de stat.

Profesorii de religie titulari fac parte din corpul didactic al școlii respective și vor fi retribuiți, întocmai. Concurenții au să dovedească calificațiunea lor preoțească și calificațiunea pedagogică. Preferință vor avea candidații cu studii academice, precum și aceia, cari au făcut examenul pedagogic profesoral la Universitatea din Cluj.

Petițiile de concurs instruite cu documentele referitoare la calificațiunea și la serviciile de până acum ale candidaților sânt a se trimite, în termenul deschis, la adresa consistorului arhidiecezan.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 28 Iulie st. v. 1921.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 438/921 prot.

(146) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala confesională ort. română din comuna Fofeidea, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima anunțare în «Telegraful Român».

Emolumentele:

1. 100 lei salar din cassa bisericii solvabil în rate anticipative trei lunare.
2. 75 lei arunc dela popor 5% dare școlară.
3. 100 lei ajutor dela comuna politică.
4. Restul se va întregi dela stat.
5. Lemnele de foc trebuincioase.
6. Cortei și grădină în natură.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugărilor în termenul susindicat oficiului protopresbiterat în Agnita și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul. Alesul va fi obligat a conduce în Dumineci și sărbători elevii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturghie.

Agnita, 22 Iulie 1921.

In înțelegere cu comitetul parohial.

Joseph Muntean,
protopop.

Nr. 301/1921 protop.

(147) 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresți la școlile confesionale ort. române din comunele mai jos înseminate, protopresbiteratul Mediașului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Blășel, salar de 300 Lei dela com. bis. restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.
2. Chesler, salar de 200 Lei dela com. bis. 100 dela ven. Consistor, iar restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.
3. Curciu, salar de 200 Lei dela com. bis. 100 Lei dela ven. Consistor și restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.
4. Frăua, salar de 200 Lei dela com. bis. restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.
5. Hoghilag, salar de 200 Lei dela com. bis. 100 Lei dela ven. Consistor; restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.
6. Hașag, salar de 300 Lei dela bisericile ambelor confesiuni, restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.
7. Richșdorf, salar de 200 Lei dela com. bis. 100 Lei dela ven. Consistor; restul întregire dela stat; relut de cvartir și grădină legal.
8. Veseud, salar de 160 Lei dela com. bis. restul întregire dela stat; locuință și grădină în natură.

Doritorii a ocupa unul din aceste posturi să-și înainteze în termenul deschis cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat, având a se prezenta în parohie spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Mediaș la 30 Iulie v. 1921. Oficiul protopresbiteratului gr. or. al Mediașului în înțelegere cu comitetele parohiale.

Romul Mircea
protopop.

(148) 1—3

Concurs

Pentru întregirea definitivă a două catedre de învățător la școala noastră confesională din comuna Maieruș, se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Învățătorul ales și întărit va avea:

1. Salar dela biserică 300 lei anual.
  2. Cvartir (învățătorul-director) în edificiul școlii, celalalt afară de școală.
  3. Fiecare învățător are dela comuna politică 5 stânjini de lemne loco în pădure.
- Toate celelalte adause se vor cere dela stat. Amândoi învățătorii au să conducă școlarii Duminică și sărbătoare la biserică și să cânte cu ei răspunsurile liturgice.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Doritorii au să-și înainteze rugărilor conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare să-i cunoască poporul.

Din ședința comitetului parohial.

Maieruș, 3 Iulie 1921.

Alexandru Maierușan
secretar**Miron Bucșa**
paroh-prez.

Aprobat:

Dr. V. Saftu
protopop

Nr. 124—1921

(149) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala primară confesională ort. română din Mateiaș, tractul Cohalm, se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt: 50 Lei anual dela biserică și întregirea dela stat, cvartir în natură dintr'o odae, bucătăria în comun cu primul învățător în edificiul școlii și 20 Lei relut de grădină.

Cererile de concurs se vor înainta în termenul deschis oficiului protopresbiterat subsemnat. Petenții sânt invitați a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Alesul va fi obligat a conduce elevii la biserică și a cânta cu ei Duminică și în sărbători.

Mateiaș, în 28 Iulie v. 1921.

Ioan Brotea,
par., preș. com. par.**Nicolae Săbău,**
epitrop.

Văzut. Nr. 272—1921 prot.

Cohalm, la 2 August 1921.

Emilian Stoica,
protopop.

(143) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător devenit vacant, la școala primară ortodoxă română din Loamnaș, tractul Sibiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Salarul anual 250 lei, restul dela stat, locuință în edificiul școlii și grădină în măsura prescrisă de lege.

Învățătorul ales e obligat, pe lângă instruirea elevilor de toate zilele, a-i conduce în toate Duminicile și sărbătorile la sf. biserică.

Comuna bisericească se obligă a da învățătorului ales 2 stânjini de lemne.

Doritorii de a ocupa acest post, să aștearnă, rugarea cu documentele necesare Prea On. oficiu protopopesc în Sibiu în termenul sus indicat, și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

La omnaș, la 26 Iulie 1921.

Nicolae Dorca
prez. comit. par.**Ioan Giurgiu**
secretarul comit. par.

Văzut:

Mateiu Voileanu
adm. prot.

Nr. 371/921 protop.

(138) 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresți dala școlile noastre confesionale din parohiile: 1. Blăjeni Criș, 2. Blăjeni Plaiu, 3. Bulzeștii de jos, 4. Căinel, 5. Tebea, 6. Crăciunești, 7. Criscior, 8. Dopapiatră Sat, 9. Junc. 10. Luncoiul de jos, 11. Luncoiul de sus, 12. Mihăleni, 13. Orminda, 14. Ribicioara de sus, 15. Rovina, 16. Scroafa, 17. Tomnatecul de jos și 18. Vaca, protopopiatul Zarand, — se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele acestor posturi sânt cele legale având a se cere întregirile dela stat.

Cererile sânt a se așterne în termenul deschis oficiului protopopesc al Zarandului.

Brad, la 4 August 1921.

P. Piso
protopop.

Nr. 293/1921

(110) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. II Armeni, protopopiatul Mercurea,

se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele cuprinse în normele din vigoare.

Concurenții au a-și înainta rugarea concursuală instruită conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopopesc în termenul indicat mai sus.

Reflectanții sânt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Merceurea, 28 Iunie 1921.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

Nr. 260/1921.

(111) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III a Sâncraiu din protopopiatul Hunedoarei prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu post acest sânt cele statorite în coala B. a dotației dela stat privitoare la parohia Sâncraiu.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile provăzute cu toate documentele necesare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat și pe lângă observarea restricțiilor §-lui 33 din regulamentul pentru parohii a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică din Sâncraiu în calitate de concurenți.

Hunedoara 12/25 Iulie 1921.

Oficiul protopopesc ort. în înțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 272/1921 of. protop.

(112) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Cerbăl cu filiile Arănieș și Ulm din protopopiatul Hunedoarei se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele statorite în coala B. a dotației dela stat.

Reflectanții sânt poftiți a-și înainta cererile concursuale cu toate documentele necesare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat și pe lângă observarea restricțiilor §-lui 33 din regulamentul pentru parohii a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică din Cerbăl în calitate de concurenți.

Hunedoara 9 Iulie 1921.

Oficiul protopopesc ort. în înțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 132—1921 Prot.

(125) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Felmer, din protopresbiteratul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Condițiile de salar împreunate cu această funcțiune sânt cele stabilite în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat; pe lângă acestea sinodul parohial ținut în 4 April 1921 a mai votat pe seama viitorului paroh câte 10 litri cereale (grâu sau cucuruz) de fiecare număr de casă (furn) cu car și plug, dela celelalte câte 1 zi de lucru. Viitorul paroh are în folosință circa 7 jugăre catastrale ecleejic și 12 stânjini de lemne de foc dela comuna politică, aduși de credincioși la locuința parohului.

Reflectanții îndreptățiți își vor înainta petițiile provăzute cu documentele necesare conform normelor în vigoare în termenul deschis subsemnatului, și până la publicarea termenului de alegere se vor prezenta în parohie în vre-o Duminică sau sărbătoare spre a cânta și cuvânta la sf. liturghie, și dacă sânt preoți a și servi sf. liturghie.

Cohalm, la 9 Iunie 1921.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Cohalmului în înțelegere cu comitetul și sinodul parohial din Felmer.

Emilian Stoica
protopop.